

*Spiegel*

# Latweefchu Uwises.

Ur augstas Geweschanas = Kummiffiones siianu un nowehleschanu.

Nr. 40. Zettortdeenâ 6tâ Oktober 1827.

Zelgawâ, 4tâ Oktobera deenâ.

Ïsgahjuschá nebbelâ, 3otâ Septemбера deenâ, tappe pee augstas basnizas teefas trihs jauni Deewa-rakstôs mahziti kungi pahrlaufiti un pahrbauditi:

Virmais bija: Werdinands Reichwald, Kurfemneeks, kas jau pee Wahrmes draudses par mahzitaju bija aiznachts; schis arri tappe ïsgahjuschá swehtdeenâ wahzu-basnizâ par mahzitaju usnemts un eeswehtsihts.

Dhtrais bija: Aleksanders Bûtner, un treschais: Eduards Bahder, zeeniga wezzaka Leelas Wirzawas mahzitaja Bahder dehls. Abbi diwi Kurfemne dsummu-schi, tappe par gruntigi ïsmahziteem, Deewa-rakstu prattejeem atrastii, bet wehl winni pee nekahdas draudses newaid aizi-nati. Deews lai teem palihds, scho jauku brihdi peedsihwoht, ka tee lihds ar to pirm-minnetu warretu Deewa-wihna-kalnâ strah-daht! —

\* \* \*

Ur Oktobera fahkumu fahze pee minns arri tas leels faufums stahtees, kas tik ilgi muhsu druwas bija ïstwihzinajis. Jo nu jauks leetu-tinsch muhsu tihrumus irr aplaistijis, un tuhliht wiffas mallas jo lustigi spihd, un jauni rudsijschi jo falli leppojahs. Schis leetus arri tohs beesus twaikus apdsiffinaja, kas no deggoscheem mescheem un plohzeem ïszechlahs un muhsu gaisu ïttin bija akmahkuschu un aptumschojuschi. Lai Deews pa wiffu Kurfemmi lohfschu un augligu ruddena-laiku dohd, tad zerribâ redsesim lappinas krihtam, sunnadami, ka nahkamâ pawassarâ jauni preeki atsels!

— 3.

Lihds 27tu Septemбера deenu pee Nihges 1319 kuggi bij atbraukuschu un 1222 ïsgahjuschi.

## No Engurehm.

No muhsu lauka aogleem ganna, kâ jau pee juhrmalneekem mehds buht, newarr dauds ko flaweht, bet par to, kas jau rohkâs irr, arridsan Deewam japateiz. Rudsi, meeschi, rahzeni eefsch teem maseem dahrsineem itt labbi auguschu, un buhtu pee ta, ta sweija labbaki swehtita bi-just, tad warretum itt par baggatu ruddeni pree-zatees. Bet ta juhrasmahte buhtu kâ fshopa pamahte teizama. Sweineeki tik rettam fawu mittekli us preekschu warrejuschu falassih. Nu-patt ta ruddens sweijas, us ko sweineeki mehds zerreht, rettam tik par spanneem, kâ kurrum, renges dahwina. Teem, kas tik pee mallas ar lohicheem sweijo, un kam rengu tihkli naw, teem wiffai gruhti klahjahs. Tâ kâ tik fawus loh-schus eemett, teem dauds juhras kullaini pee-nahk, kas tohs tihklus sagrausch, tâ ka nedrihst wairs tahs mest. — Kâ dsird, tad teem, kas spehjuschi sweijas labbad us Dundangu nobraukt, labbaka sekme eefsch breshlineem un butteem effam nowehleta. —

\* \* \*

Ta juhras masgafchana, kas jau eefsch ilgeem gaddeem un eefsch wiffahm semmehm wesseleem kâ wahjeem par labbu tohy peeturreta, ir schinnit wassarâ lohti bij flawejama. Tas juhrmals ne-bija tik wiffai seklis kâ pehrnâ wassarâ, un laifs wairak rahms un mihligs pee-eetams. Kas wahji bija un juhrmallâ atbrauze, jau paschâ pirmâ nebbelâ, jaunu atspirgschanu samannija. Tik weena leela nelaima gaddijahs, kas wiffus masgatajus lohti eebaideja un apbehdinaja.



Weens jauns kungs no muischneeku kahrtas, kas no Widsemnes ar zitteem masgafchanas labbad bija atbrauzis, un Purruzeemā savu kohrteli turreja, gahje ar zitteem draugeem masgatees. Gaifs kà uhdens bija itt mihlìgs, tik juhra mas dauds paprahvus wilnus mehtaja. No weena stipra wilna fanemts, wiasch apreibst, pakriht, un zitti wilni to azzim noklahje. Gan zitti peeffreen, winnu glahbt, bet wiasch bija uhdent nosuddis. Tik wakkara isfuhrtiti sweineeki winnu pee Lahzatrohga atradde. Tahda leela nelaine wisseem masgatajeem lohti pee firds gahje, un atnehme teem wiffus jaukus faeefchanas preekus. —

B — t.

N o D a u g a w a s.

Taggad 3½ gaddi, ka weenam gohbigam nammatehwam gaddijahs pasemmotees appafsch Deewa warrenahm rohkahm, kas winnu gruhti peemeleja ar ugguns grehku, kur winnam nams libds ar wiffu nabbadsibu duhmòs aisgahje. Tas pats wihrs nu jaunu smukku istabu atkal dabbus ar Deewa paligu, tanni paschà eegahje dsihwoht tai 21mà Septembra deenà schinni gaddà. Namehr wiffas leetas fanesse jaunàs istabas, un katru sawà weetà nolikke ar sinnu un glihti ectafija, jaw wakkars bij klahst. Gekam pirmu wakkarinu baudija jaunà ehkà, bij wiffai saimei kohpà nahkt us pahstareem; ir dauds strahdneeki un zitti mihli kaimini beedrojahs tē labpraht. Tad sahje Deewu pagohdinahst ar scho wakkara dseefinu, kas schē lassama, ko nammatehws us to ihpaschi bij farakstijis. Nammatehws teize tohs wahrduš zitteem pa gabbaleem preefschà, ko tad wiffi tudal skalli un jauki dseedadami iswilke pehz pasihstama meldina — ir stipra klaweera jauka skanna pawaddija dseedatajus. Ut zif dascha mihla asarina rittinaja kluffi pee semnes no dascha dseedataja azzim! — Warr buht, ka arri zittur kahdam labbam tapat gaddahs! tad gan ne smahdehs tapat arri dseedahst, un Deewam gohdu doht; un raug tapehz nammatehws scho dseefinu schinnis awisēs lizzis, ko eefahkumà preefsch sew un sawejeem ween bij taifijis.

Pirma wakkara dseefma eefsch jaunàs istabas.

Meld. Gahs' manna firds ar steigchan' ic.

1.

Eefsch sawahm jaunahm mahjahm,  
Pee tawahm swehtahm kahjahm,  
Sirdsmihlais Deews! mehs nahkam,  
Tew teikdami schē sahkam.

2.

Pehz bail' un ugguns leefmahm,  
Pehz gruhtumeem un breefmahm,  
Schē jaukums jaunà weetà,  
So patihkama leeta.

3.

Ne mums tas gohds, bet Dewim  
Mas spehjam gan no fewim!  
Bet tawa schehlastiba  
Irr muhsu baggatiba.

4.

Ut pirmu dseefmu klauffi,  
Schat weetà — pasneeds aufi!  
Dohd redseht laim' un gohdu  
Un swehti mais' un blohdu.

5.

Ne luhdsam pasauls neekus,  
Bet weffelib' un preeksu,  
Ko firds doht pateiziga,  
Kas tewim paslaufiga.

6.

Par mahjas meeru walbi,  
Kas dsihwibu mums salbi;  
Tas puschkohs jaunu ehku  
Ur mihlestibas spehku.

7.

Kungs Jesus! tawi wahrbi  
Lai beesi skann un gahrbi  
No wezz' un jaunahm luhpahm  
Tà lainē kà eefsch ruhpahm.

8.

Tà teitan dsihwoht sahksim  
Un swehtibu panahksim,  
Kad tew pa prahtam darram  
Irr labbu gaidiht warram.



Tehw's miblais! turri wakti,  
Un farai schiumi nakti  
Un allafsch, fad sche suaudant,  
Lai saldu meegu baudam.

Kamehr tur swehtâs mahjâs,  
 Kur debbes saine krahjahs  
 Faw ihstâ weetâ kluchim  
 Ur Jesu Kristu buhjim.

C — 3.

No wahzu awisehm.

Sprantschu semmê, Paris pilfatâ, jau no ilgeem gaddeem ta eerascha irr, kas flarwejama naw! Baggati wezzaki dohd fawus, tâ kâ peedsummuschus masus behrnimus ahrpilsatâ jeb kâhdâ zeemâ pee weenas pasihstamas seewas, kas emmes weetâ to wissu gaddulaifu barro un tohp. To tapehz darra, ka teem netihk emmes nammâ turreht, un sifku behrnu brehtschanas ikdeenâs dsirdeht. Tâ to darrija pagahjuschâ pawaffarâ weens turrigs namneeks ar fawu gaspaschu, un nodewe fawu masu jaunu meiteni pee weenas algadscha seewas, kurrâi arridsan masa meitene bij. Jau 6 mehneschi aigahjuschi un teem tohp no teefas tâ sinna dohta, ka ta emme nomirrusi, un lai tee nu gahdajam atkal par zittu. Abbi wezzaki nobrauz us weetu us to nammu, kur tee fawu behrnu nodewuschi. Genahkuschi istabinâ, tee atrohd diwas meitinas blakkam saldâ meegâ gultam, un weena jo leelaka, 8 gaddu wezza, stahw teem klahr par fargu. Prassa scho, kursch tas behrns effam, kas no teem diweem winneem peederram. Tâ nabadsite ne sium eerahdiht. Nu peesauz to atraitni, un prassa no winna fawu behrnu. Schis ikdeenâs us darbu ween dsihwojis, naw zeenâ lizzis, kursch no tahm meitenehm pascha jeb kursch swescha irr, un arridsan ne warr to pateesu eerahdiht. Ir zitti mahju laudis aizinati tohp prassiti, bet neweens ne sium apgalwoht. Algadsis nu fakka, kâ ta leeta stahw, es jums lihdscht newarru, bet nemmait no teem diweem behrneem to, kas jums labbaki patihk, un fo juhs par to bailafu turrait. To ir darra ta

gaspascha un brauz atkal us fawu nammu. Bet pahrnakufi mahjâs ta nabbaga gaspascha nesinnadama, woi tas, fo atwedbuschu, winnas meefigs behrns irr jeb ne, juht tahdu leelu nemeeru sirdi, ka ta wissu nakti newarr gulleht. Dhtrâ rihtâ brauz tadeht atkal abbi wezzaki pee ta algadscha, wehl mekledami arrig nespehtu jebkâhdâ wihse fawu paschu behrnu ussimeht. Zelsch un darbs teem atkal welti. Nemmait abbas meitenes, fakka nu tas algadsis. Es kâ nabbags atraitnis esmu ar to meerâ. Tee arridsan to darra, un zerre par gaddeem fawu paschu behrnu ussimeht. Bet ta nabbaga algadscha behrns, lai buhtu no teem diweem kursch buhdams, nahzis labbakâ mittelê un labbakâ mahzibâ. Tâ gahda Deews wissur un wissadâ wihse par nabageem sikeem behrnneem!

B — 1.

Usminneschana to Jggaumu mihflu 2. un 3. eeksch Nr. 27.:

Schaggata un addata.

Islasseet nu scho fawadu mihflu:

„Appatschâ dakschis, wirs dakschu kulle, wirs kuller krusst, wirs krussta lohde un us lohdi mesch.“

Teesas flubdinafchanas.

No Wilzes pagasta teefas tohp wissi parradu bewei to isliktu Behrsmindes fainneeku Kalnesch Zehkaba un Strasding Jahna, par kurru mantahn konkurse spreesta, pee saubeschanas fawu prassichanu, us aizinati, lai wisdwehlaki lihds totu Oktobera f. g. pee schihis pagasta teefas peeteizahs.

Wilzes pagasta teefa totâ Septemdera 1827.

Puhn, pagasta wezzakais.

Turkiewicz, teefas schriweris.

No Wezzpilles pagasta teefas tohp wissi tee, kam kâhdas prassichanas pee ta Puhnes fainneeka Muischarrei Kristappa ta jauna irraid, kas fawas mahjas truhkuma dehl atdewis, un par kurra mantu konkurse spreesta, usaizinati, lai wisdwehlaki lihds 29tu deenu



Oktobera mehnescha schi gadda pee schahs pagastas teefas peeteizahs. Wezzpill 26tâ Augusta 1827. I (S. W.) Gobenm Sihmann, pagasta wezzakais. (Nr. 26.) Friedrich Hilbebrand, pagasta teefas schrihweris.

Ja kam kahda mekleschana jeb kahda atdohschana pee ta no Uisputtes Klostera pagasta no Sihlu sehtas eeksch deenestu nolaisa, scheid eeksch Appuffes muischas nomirruscha kutschera Wahwela irraid, tas tohp lihbf 15tu Oktobera schi gadda pee schihs pagastas teefas aizinahs, sewi peeteiktees.

Appuffes pagasta teefa 3schâ Septembara 1827. I (S. W.) ††† Wahlfusch Anfs, pagasta wezzakais. (Nr. 22.) Friedrich Hilbebrand, pagasta teefas schrihweris.

Pehz Dinsdorbes pagasta teefas spreeduma teef wiffi, kam taifras parradu prassischanas pee ta nomirruscha Dinsdorbes fainneeka niassa Beet-Ewalta irraid, lihbf 12tu Nowembera schi gadda pee schihs muischas pagasta teefas aizinahs, sewi peeteiktees.

Dinsdorbes pagasta teefa 10tâ Septembara 1827. I ††† Trumpe Ernst, pagasta wezzakais. (Nr. 194.) F. Treugut, pagasta teefas schrihweris.

No Matkulles pagasta teefas tohp scheidan sinnams barihts, ja kahdam kahda preeksch teefas gelbige prassischana pee tahs mantas tahs mirruschas brihwas meitas Dahrtes Kraet buhtu, tas lai pee saudeschanas sawas teefas lihbf 1mu Nowembera f. g. pee schihs teefas par to peeteizahs, un tad sagaida, to teefa spreedihs. Matkulles pagasta teefa 1mâ Septembara 1827. 2

Apprick Ernest, preekschneeks.  
Friedr. Sieffers, teefas schrihweris.

**Zitta fluddinaschana.**

Weena pellehka semneeku kehwe 6 gaddu wezza tai 21mâ Septembara schi gadda no weena semneeka irr atstahta, kad no winna tappe prassihst, lai galwineeku flappe. Kam nu schi kehwe peederr, tohp usaizinahs, ka pehz atlihdinaschanas to maksu flaidri parahda, ka ta winna kehwe irr un tad to paschu panem, zittabi ta schai pagasta lahbei par labbu pehz 4trahm neddelahm no scheid appaksch rakstias deenas taps pahrdohsta.

Leel-Behrses (pee Dohbeles muischas) waldischana 27tâ Septembara 1827.

L. Hermanowsky.

**Naudas, labbibas un prezzu tirgus us plazzi. Nihgê tamm 3schâ Oktober 1827.**

	Sudraba			Sudraba	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 rubli 73¼ kap. papihru naudas gelbeja	I	—	I pohds kennepu . . . tappe maksahs ar	—	70
5 — papihru naudas . . . —	I	34	I — linnu labbakas surtes — —	I	—
I jauns dahlberis . . . —	I	30	I — flittakas surtes — —	—	75
I puhrs rudsu . . . tappe maksahs ar	I	—	I — tabaka . . . —	—	90
I — kweeschu . . . —	I	35	I — bselses . . . —	—	68
I — meeschu . . . —	—	70	I — sweesta . . . —	I	70
I — meeschu = putrainu — —	I	25	I muzza filku, preeschu muzza — —	6	50
I — ausu . . . —	—	55	I — wihlfchnu muzza — —	6	75
I — kweeschu = miltu — —	2	25	I — farkanas fahls — —	5	50
I — bihdeletu rudsu = miltu — —	I	60	I — rupjas leddainas fahls — —	4	50
I — rupju rudsu = miltu — —	—	90	I — rupjas baltas fahls — —	3	75
I — firnu . . . —	—	80	I — smalkas fahls . . . —	3	50
I — linnu = fehklas . . . —	I	75	50 graschi irr warra jeb papihres rublis un warra nauda stahw ar papihres naudun weena maksâ.		
I — kennepu = fehklas . . . —	—	90			
I — kimmenu . . . —	I	—			

**Ist zu drucken erlaubt.**

Im Namen der Ciziloberverwaltung der Ostseeprovinzen: Kollegienrath Dr. G. Pauker, an Stelle des Censors.  
No. 417.